

predni zastop izvršil veliko gospodarsko delo, ljudstvu, prebivalstvu v korist. In istotako vedo veleposestniki čisto natanko, da prvaki začasa svojega vladanja v okrajnem zastopu sploh ničesar storili niso. Zato bodejo veleposestniki v pretežni večini volili s sedanjim naprednim okrajnim zastopom. Brez vsacega bahanja torej lahko rečemo, da je napredna zmaga pri volitvah v okrajni zastop gotova stvar in da je vso nasprotniško hujskanje, vsa gonja in vse obrekovanje brezuspešno. Brenčiči in njih zavezniki ne bodejo ptujski okrajni zastop nikdar več v roke dobili. Oni so itak že svoj čas dovolj denarja zaslužili... Zmaga je iz stvarnih razlogov gotova stvar. Ali nam se gre zato, da se zbere na sedanji okrajni zastop čim več glasov, da pride tudi sleherni volilec veleposestva na volišče in odda svoj glas. Nam se gre zato, da izve enkrat javnost, da je prebivalstvo ptujskega okraja v pretežni svoji večini zadovoljno s sedanjim pametnim gospodarstvom okraja. Zato, veleposestniki, pokazajte, da veste ločiti zrnje od slame, da ste nevstrašljivi možje, da ne marate za nesrečno narodnostno gonjo in politikovanje! Pokazajte svojo moško čast in pošteno hvaležnost za storjeno delo in pridite torej naden volitve vsi ter volite ednoglasno napredne dose-danje kandidate.

* * *

Zavijanja najgre vrste si dovoljuje neki liberalonski jezuit. S poštenimi sredstvi se ta mož ne more boriti proti ptujskemu okrajnemu zastopu. Zato se bori z lažjo. V izkazu svojega delovanja je ptujski okrajni zastop tudi napisal, da je daroval 409 K za šolo za pletenje korb. Dopisun narodnjaških listov, ki je gotovo iskati v osebi znanega značajnega nadučitelja Ogorelca v sv. Barbari, pa trdi, da pletarska šola v Barbari ni dobila ničesar od okraja. S tem hoče dopisun sumničiti, da je račun okraja napačen. Mi pribijemo dejstvo, da je okrajni zastop ptujski resnično daroval 409 K za pletarsko šolo na Bregu pri Ptujju in kdor kaj drugega trdi, je navadni lažnik. Pa amen!

Proti g. Ornigu gre seveda glavna gonja prvaških nasprotnikov okrajnega zastopa ptujskega. Pri temu hočemo le dve resnici pribiti: 1. Načelniku g. Ornigu in z njim celemu okrajnemu zastopu so tudi slovensko-zagriženi člani okrajnega zastopa že večkrat na javnih sejah javno in odkrito svoje zaupanje in svojo zahvalo izrazili. Prvaški zastopniki v okrajnem zastopu so torej zadovoljni in hvaležni za Ornigovo gospodarstvo. — 2. Lavantinski knez in škof dr. Jeglič je sam javno izrazil g. Ornigu svojo pristrano zahvalo za njegovo gospodarsko delo! To so resnice, ki se ne dajo izbrisati! Kaj pravijo k temu prvaki in njih listi?!

Zgradbo ceste Polenšak-Sv. Tomaž (Bratislave) je ptujski okrajni zastop moral ustaviti. Vzrok: prvaška gonja. V zadnjem hipu namreč, ko je bilo vse že urejeno, vložili so od gotovih oseb nahujskani možje protest, tako da se je morala zgradba ustaviti. Protest so vložili: župan Franc Schori, župnik Valenko v Polenšaku, Cvetko, Poznič, cerkveni ključar Šamperl, Tomaž Vezjak, Jurij Lovrec, Jurij Vilčnik, Franc Munda, Joh. Bec, Anton Ravšelj, Alojz Lajh in Franc Savec. Ti možje so torej krivi, da se je zgradba velepotrebne ceste ustavila. Zakaj so to naredili? Pravijo, da jim določena terasa ne dopade. Res je pa, da je nadučitelj Ogorelec sam izdelal načrt, ki pa se seveda ni sprejel. Vsled tega je Ogorelec bržkone vplival na omenjene možakarje, da vložijo protest. Po mnenju gotovih prvaških gospodov bi se morale torej ceste tako graditi, kakor komandira to učitelj Ogorelec. To se seveda nikdar ne bode zgodilo. Opozarjamo le ljudstvo na počenje te gospode. Cesta je velepotrebna in vendar so iz golega sovraštva do naprednega okrajnega odbora zgradbo ceste preprečili. Koliko tisočakov, ki bi jih tamošnje ljudstvo zaslužilo, je splavalo s tem po vodi! Le tako naprej, prvaki! Ljudstvo bode vsaj izprevidilo, da vi prvič sami ničesar nečete delati in da drugič celo napredni okrajni odbor ovirate v njegovem pametnem gospodarskem delu!

Deželnozborski volilci, pozor!

Prihodnji mesec se vršijo deželnozborske volitve na Štajerskem. V sosedni naši koroški deželi je kmetijsko ljudstvo nemške in slovenske narodnosti pred par tedni dokazalo, da ne mara več nazadnjaške vlade. Vkljub temu, da so se na Koroškem nemški klerikalci in slovenski prvaki združili, zmagala je napredna kmetska stvar. Ze to nam bodi in na Štajerskem znamenje, da moramo tudi tukaj prodreti. Kmet za kmeta, to je in ostane naše geslo!

Zakaj se gre? Neznosna narodnostna gonja napravila je iz vseh javnih zastopov politikum. Nastavljanje, prestavljanje uradnikov in učiteljev, plače teh slojev, sodnijske šege in navade, poduk v šolah, — vse to je politikum. Za politična vprašanja pa je treba, da se ima mase ljudstva za seboj. In zato so izrabljali prvaki gospodje vedno kmetsko in obrtniško ljudstvo v svoje politične namene. Tega dejstva ne more nikdo več zanikati. Vsako vprašanje, naj bi bilo še tako gospodarskega značaja, našemili so prvaki s svojimi političnimi cunjami.

Deželni zbor je na vsak način gospodarska uredba. Kar je občina v malem, to je in mora biti deželni zbor v velikem. Brigati se mora izključno za gospodarska vprašanja in vse drugo mu mora biti postranska stvar. Prvaki pa hočejo dobiti tudi v štajerskem deželnem zboru večji vpliv, da bi i tja zanesli svojo politiko. Ni res in ni res, da se gre pravom pri temu za slovensko ljudstvo. To ljudstvo jim je pač dobro kot "stimmvieh", ali drugače jim je deveta briga. Le politiko, veleizdajalsko svojo sovražno politiko hočejo tudi v štajerskem deželnem zboru udomačiti. Na Češkem je ta panslavistična politika onemogočila vsako resno delo tamošnjega deželnega zbora. Zaradi češke narodnostne gonje se tam deželni zbor vedno zaključil in ljudstvo trpi.

Istotako hočejo prvaki ubiti delovanje našega štajerskega deželnega zbora. Kajti oni naglašajo v prvi vrsti svoje staro geslo: Proč od Gradca. Kaj pomeni to geslo? Nič drugega nego da se raztrga naša zelena Štajerska. Prvaki hočejo razbiti to lepo deželo in združiti spodnji del Štajerske s Kranjsko. Kaj bi to pomenilo? Pomnilo bi, da bi mi Štajerci morali plačavati dolgeve, ki so jih srbski prijatelji na Kranjskem napravili. Mi bi morali plačavati za zadolženo Kranjsko. Mi bi morali vzdrževati prvaške višje šole na Kranjskem. Mi bi morali plačavati višje sodnje na Kranjskem. Štajerski denar naj bi torej romal na Kranjsko. To je prava zmisel vsega prvaškega stremljenja.

Proti temu se mi naprednjaki že več kot deset let borimo in hočemo to tudi v naprej storiti. Naš program je, da ostane Štajerska nerazbita, nerazrušljiva edina dežela, da živijo na Štajerskem Nemci in Slovenci združeno in brez sovraštva drug poleg drugega, da se pusti vsa neumna politika ob strani in da se deluje edino za zboljšanje gospodarskih razmer.

Naprednjaki, pozor!

Naša stranka postavila bode svoje kandidate v treh okrajih i. s.: 1. V okraju Ptuj-Ormož. — 2. V okrajih Maribor-Sv. Lenart, Zg. Radgona in Ljutomer. 3. V okrajih Slov. Bistrica-Konjice. — Volilci teh okrajev naj se pripravljajo in naj ne pustijo nasprotnikom volilne listke popisavati. — V ostalih volilnih okrajih ne bomo naprednjaki svojih kandidatov postavili in tudi ne svoje glasove oddali. Mi se ne moremo ogreti ne za klerikalno-farško, ne za dohtarsko-narodno stranko. — Naše kandidate objavimo zanesljivo v prihodnji številki! Naprednjaki, na delo!

Velikanski škandal v klerikalni kmetski zvezi. Kakor znano, je načelnik klerikalne "kmetske zveze" znani poslanec Ivan Roškar. O istemu Roškarju poročajo zdaj listi, da je bil l. 1880 hlapec v Wagnitzu in je kot hlapec ustrelil svojo gospodinjjo Johano Hammerl. Zato je bil takrat na dve leti ječe obsojen in

jih je tudi odsedel. Roškar trdi, da je bila le nesreča. Čudno pa je le to, da sta se takoj dejanski priči, mož in sin ustreljene Hammerl odpovedali pričevanju. Kaj je na tem? Naj bi stvar že kakor koli hoče, eno pa je gotovo: Načelnik klerikalne stranke na Štajerskem, poslanec Ivan Roškar je svoj čas ustrelil svojo gospodinjjo. Radovedni smo, če bodejo držali kleno tega moža še naprej v svoji sredi.

Na volitve se narodnjaki kakor klerikalci na vse mogoče načine pripravljajo. Zlasti narodnjaki prerajajo shode, po katerih obljubijo ljudstvu seveda deveta nebesa, ako bi jih lelo izvoliti. Ti narodnjaki so res čudni, otu-ljudje! Svoje kričavo "prepričanje" ponujajo kakor judovski krošnjariji svoje blago. Na glas vprašanja pa ne odgovorijo. Ta vprašanja Ali so narodnjaki za to, da se Štajerska razdeli ali ne? Ali se hočejo združiti s Kranjci? Zato se na veleizdajalski način ogrevajo za Štajersko. Zakaj jim je politika več nego gospodarsko delo? ... V državni zbornici so prvaki dokazali, da jim ne gre za drugega nego za narodnostno gonjo. Pečali so se tam edino z uradniškimi vprašanji in straniščinami napisami. Istotako ti od celjskih dohtarjev odvsnji gospodje v želnem zboru ničesar ne uganjali, nego pa narodnjaško politiko! Zato bomo mi sklenili, da se narodnjaki ne izvolijo!

Kmetski stranki se imenujeta liberalno-rodnjaška in klerikalna stranka naših prvakov. Ko bi bili to res, morali bi se zavzemati za kmetske kandidate. Tega pa ne storijo! Nj slej je postavljeno od prvakov za deželnozborske kandidate šest (6) prvaških dohtarjev, tri (3) politikujočih duhovnikov, tri (3) prvaških učiteljev; 1 trgovec, 1 mlinar itd. Prvaki, smatrate kmete za tako neumne, ali pa — jih bojite?!

Prvaški kandidati za deželni zbor. Prvaška stranka so zdaj že s svojimi kandidati na prišle in človek se mora tem kandidatom res s-jati. Kakor smo že opetovano povedali, je raz-med liberalnimi in klerikalnimi prvaki le to, se pustijo eni od prvaških učiteljev in dohtarji drugi pa od politikujočih duhovnikov — za-voditi. To dokazujejo tudi prvaške kandidate. V splošni kuriji (Celje) kandidirajo klerikalni slamataga moža Pišeka, liberalci pa učitelja Brinarja. V kmetski kuriji Celje-Laško kandidirajo klerikalci dr. Benkoviča in Terglavca, liberalni pa dr. Karbo in učitelja Gorčana. V splošni kuriji (Maribor) so postavili klerikalci dr. Korošča. V kmetski kuriji Slov. Bistrica-Marenberg-Šostanj kandidirajo črnuhi dr. Verstovška, liberalni pa dr. Božič. V kmetskimi občinah Ljutomer-Maribor se potegujejo za klerikalce prof. Robič, medtem ko drugi kandidati še niso imenovali. V ptujsko-ormožskem okraju kandidirajo župnik Ozmeč, hofrat P. Jaka Zdravec. Kmetska poslanca za Rogato iz Ponikve, v okraju Brežice-Kozje pa dr. Kovič in Malus itd. itd. ... Kaj vidimo iz tega? Pretežna večina prvaških kandidatov obeh strank niso kmetje. Tu vidimo advokate, profesorje učitelje, hofrate, fajmoštre, kaplane, zdravnike, koncipiente, — kmetov pa ne. Piški pač le parade-kmet; škoda, da se pusti s Terglavom vred za nos voditi... Kmetje Ali naj res zopet svoje glasove zato oddajo, da bodejo imeli prvaški dohtarji, uradniki, farji svoje zastopnike. Ne, kmetje ne bode več tako neumni! Vsak pošten kmet ki zna misliti z lastno glavo, bode vedno edino napredne kandidate, ki jih postavijo, Štajerčeva napredna stranka. Na delo, na delo!

Politični pregled.

Govorice? Kakor se čuje, hoče se naš cesarju ob priliki vzdrževanja miru napraviti večjo slavnost. Baje bode cesar pri tej priložnosti tudi naslov kralja Boznije sprejel. Govorice bode cesar potem od vlade odstopil. Nikoli vde, ali so to le govornice ali ne. Mi za svoje osebo upamo, da nam ostane še dalje Franc Jožef I. kot vladar.

Srbija rogovili. Ta prtiljkova državnica mora Bogu kleče zahvaliti, da jo Avstrija

litiko. Edino Nemčija je stala krepko in močno na svojem mestu in položila kot varuh svojo roko čez zaveznico. Pred velikanskim nemškim blokom s svojimi milijoni izvrstnih soldatov izginila je vojna nevarnost kakor megla. Združene Avstro-Ogrske in Nemčije je onemogočila evropejsko vojno. Panslavizem je hotel vojsko, hotel je s tem obkrožiti in osušniti nemštvo. Ali bili so še preslabi . . . Vojska je zdaj torej izključena. In že se oglašajo gotovi ljudje ter zahtevajo trgovinske pogodbe. Baje zahtevajo Srbi zdaj tudi že uvoz žive živine, medtem ko so smeli doslej le meso uvažati. Naša vlada se skuša tem ljudem seveda že pokoriti . . . Kmetje, pozor torej! Politična kriza je odstranjena in ni se bati, da bi se ponovila, pa čeprav bi zamogli kmetje jim sovražne trgovinske pogodbe preprečiti. Kmetijski poslanci pa morajo zdaj svojo dolžnost storiti.

Oj revček, revček dr. Brumen! Poročali smo v zadnji številki, da jih je dobil naš prijatelj dr. Brumen na nekem izletu v Stadtbergu od kmetskih fantov po grbi. Dr. Brumen se zdaj jezi, da smo to javnosti povedali. Da, on je celo tako predrzen, da nam pošilja popravek po § 19, ki se glasi dobesedno tako-le: — „Slavno uredništvo „Štajera“ v Ptuj, / Z ozirom na Vaš dopis v št. 161 z dne 18. 4. 1909 pod zaglavljem: „Oj revček, revček dr. Brumen“, zahtevam, da sprejmete sledeči popravek: Ni res, da sem bil te dni enkrat v ptujskem Stadtbergu tepen, ni res, da so nekateri od prvaških hujškačev našuntani pobalini mene za to napadli, ker nosim gosposko suknjo. Ni res, da so ti pobalini mene kamenjali kakor sv. Štefana. Ni res, da se celo slovenski klerikalci veselijo, da sem bil tepen.“ — Ptuj, 18. 4. 1909. — Dr. A. Brumen“. — K temu duhovitemu popravku povemo v prvi vrsti to, da bi lahko vso čečkarijo v koš vrgli, ker je nepostavna. Dr. Tonček Brumen pač misli, da se popravki tako lahko pisarijo kakor dohtarski računi. On kakor njegov kolega dr. Rosina v Mariboru pa bodeta morala še precej kruha snesti, predno bodeta znala popravek pisati. Drugič pa povemo, dr. Brumenu, da je njegov „popravek“ popolnoma zlagan. Kajti vse, kar smo mi pisali, je resnično. Res je, gospod doktor, da ste bili Vi od slovenskih fantov tepeni, čeprav ste pravi slovenski odrešenik. Res je, res in desetkrat res! Vaša žena je to sama pravila. Zakaj torej neresnico pisarite? Oj revček, revček dr. Brumen . . .

Prvaka resnicoljubnost. Poročali smo, da je bil ptujski dr. Brumen na Stadtbergu od

Jesenice na Gorenjskem. V noči od 8. na 9. aprila t. l. so metali po pol kg. težke kamenje v tovarniško prenočišče samskih delavce na Savi tovarniški delavci Franc Kopač, Anton Čefarin, Anton Potočnik, Anton Pinter. Bombardiranje je bilo tako močno, da so vse šipe pri omenjenemu stanovanju pobili in spavajoče stranke v največjo nevarnost spravili. Kazen jim ne odide, vsi so obtoženi radi prestopka ludodelstva po § 85 b k. z. Ta surovost pač že presega vse meje! — In ako danes domači uradnik vabi delavce h pristopu izobraževanja, imaš prvega največjega nasprotnika domačega fajmostra in kaplana! — Tovarniško vodstvo bode pač moralo drugače postopati s takimi zbijanimi delavci! — V nedeljo 18. t. m. so

Kmetje, pozor! Pod tem naslovom piše kmet Joh. Scheiber bratskemu listu „Bauernzeitung“ na Koroškem zanimivi članek, kateremu naj posnamemo sledeče: — Vojna nevarnost je minula, politični položaj jasen, za kako dolgo? Vodja ruske dume grof Bobinski je dejal: „Čas bode prišel, ko bode Rusija združena s svojimi prijatelji, napravila obračun s sovražniki“. Ru Gučkov je izjavil, da preživi Rusija zdaj dneve narodne žalosti. Iz vseh poročil Avstriji nasprot-nih listov se čuti maščevalnoželjnost. Srbija pa je akceptirala predlog vesele, je odložila orožje, prestolonaslednik je odstopil in dežela je zdaj v notranji krizi, ki pretresava dinastijo Karageor-gevičev do temelja. . . Srbska trgovinska po-godba se zaradi političnih zmešnjav ni mogla obravnavati. Med Avstro-Ogrsko in Srbijo torej zdaj ni trgovinske pogodbe. Ali kmetom nasprot-ni listi pisarijo, že danes o potrebi nove take po-godbe. Mi kmetje imamo tukaj svoje lastno mnenje. V našem lastnem najvitalnejšem inte-resu moramo nastopiti proti vsaki trgovinski pogodbi, ki bi dovolila uvoz živine v našo državo. Položaj kmetov je dandanes takši, da moramo brez obzira in sebično svoje interese zastopati. Mi vemo, da nam jemlje industrija posle, da je pa to tudi zanjo slabo; kajti zdravo kmetijstvo je najboljši odjemalec industrije. Naj se nam tisto tisoče brezposelnih delavcev pošlje! Mi kmetje vemo natanko, da danes pri našem gospodar-stvu pasivno delamo. Torej je tudi naša dolžnost braniti se proti pogodbam, ki nam v gospodar-skem oziru škodujejo. . . Nekateri trdijo, da so kmetje krivi zmešnjav na Balkanu. To je neresnično. Oktobra 1908 raztegnil je cesar svojo vlado na Bozno in Heregovino. Pred 30 leti pa je morala Avstrija v Italiji in na Nerzke važne državne interese opustiti. Zato se je m-rala okrepčati v Bozniji. Proti aneksi-ji je h-ska skala pač v prvi vrsti Anglija, ker se je ba-za svoje trgovce. Potem Turčija, ke-tero je na vlada pomirila s 54 milijonami rron. Srbija pričela divjati, kar je Avstriji mnogo vojaš-koškov stalo. Rusija je pel-ala dvoje.

kar je Avstrija